

Aanvullend leeftijdskenmerk bij Winterkoning?

B. van den Brink

In het juninummer van het Engelse ringersmagazine "Ringing and Migration" (Volume 23, part 1, june 2006) stond een bijdrage over een nieuw kenmerk bij de leeftijdsbepaling bij de winterkoning: "Validity of ageing Wrens *Troglodytes troglodytes* on fourth primary spots". Dit kenmerk is gebaseerd op het aantal lichte strepen op de buitenvlag van de vierde handpen. Let op: in het artikel wordt gesproken over de vierde handpen (fourth primary) van buitenaf geteld, men past dus het telsysteem van Svensson (1992) toe, zoals ook toegepast wordt in Speek (1994). Bij Jenni en Winkler (1994) gaat men uit van het midden van de vleugel zodat het de zesde handpen is.

De determinatie is:

8 of minder vlekken	=	juveniel
9 vlekken	=	volgroeid
10 of meer vlekken	=	adult

Helemaal nieuw is dit kenmerk niet, aangezien dit al in 1971 is beschreven. Het werd echter door anderen onvoldoende betrouwbaar geacht. In het bekende groene boekje van Svensson (1992) staat het als voetnoot vermeld met daarbij de opmerking dat hij op grond van 38 onderzochte Zweedse balgen twijfelt aan de betrouwbaarheid ervan bij Europese winterkoningen. Ook Jenni & Winkler (1994) vermelden het als niet betrouwbaar. In Speek (1994) staat het niet vermeld.

In een aantal gevallen bleken de vlekken onduidelijk begrensd en daarom moeilijk te tellen. In bovengenoemd artikel wordt echter na nieuw onderzoek aan meer vogels en statistische berekeningen aangevoerd dat het kenmerk wel degelijk voldoende betrouwbaar is voor Engelse winterkoningen.

Nu is het zo dat in noordelijk Engeland en Schotland een andere ondersoort voorkomt: *T. t. indigenus*, in het midden en zuiden is dat *T.t.troglodytes*. Het verschil tussen deze twee ondersoorten is echter

voornamelijk gebaseerd op kleurverschillen en niet op verschil in biometrische maten. Daarom bevelen de schrijvers van het artikel aan, het kenmerk als voldoende betrouwbaar te achten bij de leeftijdsbepaling van winterkoningen.

Bennie van den Brink.

Literatuur.

Jenni, L & Winkler, R. (1994) Moults and Ageing of European Passerines. Academic Press, London.

Speek, B.J. (1994) Handkenmerken. Uitg. Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek, Heteren.

Svensson, L. (1992) Identification Guide to European Passerines. Fourth edition. Svensson, Stockholm.

Ward R.M. & Du Feu, C. (2006) Validity of ageing Wrens *Troglodytes troglodytes* on fourth primary spots. Ringing & Migration, volume 23, part 1, June 2006, 62-64.

Commentaar Vogeltrekstation:

Elk nieuw onderzoek naar determinatiekenmerken is de moeite waard om gedegen naar te kijken. Hoewel Cramp (1992) iets anders denkt over de verspreiding van *T. t. troglodytes* en *T. t. indigenus* dan in bovenstaand artikel wordt beschreven, raden wij de Nederlandse ringers aan dit kenmerk te gaan gebruiken naast de reeds bestaande, zoals in Speek (1994) en Svensson (1992) zijn beschreven.

Cramp S. (red.) 1992. Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the western palearctic. Volume VI Warblers. Oxford New York, Oxford University Press. ISBN 0-19-857509-2.

